

Protestantse Gemeente
Maas-Heuvelland

Jaarverslag PGMH 2024

Auteur: Emilie Hilbers, scribe, namens de Kerkenraad

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Onze organisatie
- Onze onderwerpen
- Onze financiën
- Overige activiteiten

Inleiding

In dit Jaarverslag 2024 kijkt de Kerkenraad terug op de activiteiten in de Protestantse Gemeente Maas-Heuvelland van het afgelopen jaar. Het verslag is geschreven vanuit het blikveld van de Kerkenraad: veel komt in die overleggen en bij de individuele leden voorbij, maar zeker niet alles. Dit Jaarverslag pretendeert dus niet compleet te zijn. Door een grote groep vrijwilligers wordt op vrijwel dagelijkse basis en vaak al jarenlang heel veel werk verzet. Dat is de kurk waarop de gemeente drijft, en waar we trots op mogen zijn. De Kerkenraad is veel erkenning verschuldigd aan al deze gemeenteleden.

In dit Jaarverslag staan we vooral stil bij de meer structurerende activiteiten die ons als gemeente met 2 kernen, 4 vierplekken en (tijdelijk) zonder vaste predikant aan elkaar verbinden. Een verbondenheid die niet alleen nodig is voor het nu, maar des te meer ook voor de toekomst van ons als protestantse gemeente in Zuid-Limburg. 2024 stond in het teken van die toekomst, een toekomst die al is begonnen en waar we samen aan verder werken.

U kunt dit Jaarverslag 2024 lezen als een onderlegger voor de Jaarrekening 2024 van het CvK, maar is daar niet een-op-een aan verbonden. Het geeft wel de – ook financiële – ontwikkelingen weer, waar we in 2024 mee te maken hadden.

De Kerkenraad wenst u veel leesplezier. Inspirerende ideeën zijn welkom bij: scriba@maasheuvelland.nl

Onze organisatie

De Protestantse Gemeente Maas-Heuvelland bestrijkt een groot gebied. Van Maastricht via Valkenburg en Gulpen naar Vaals. Na een samenvoeging tussen de Protestantse Gemeenten Valkenburg-Meerssen, Gulpen-Vaals en Maastricht heet de gemeente sinds 2009 'Protestantse Gemeente Maas-Heuvelland' (PGMH). De PGMH bestaat uit twee kernen: Maastricht en Heuvelland. In beide kernen zijn kernraden en diverse taak- en werkgroepen actief die afgeleide taken uitvoeren vanuit de Kerkenraad. Er is één Kerkenraad waarin een afvaardiging vanuit de kernen is vertegenwoordigd. Beide kernen hebben een eigen karakter: waar de kern Maastricht een meer stads karakter heeft, heeft het Heuvelland een meer toeristisch karakter. Beide kernen hebben derhalve een eigen kernraad, die verantwoordelijk is voor het reilen en zeilen van de kern. We werken echter allen vanuit onze christelijke waarden en vanuit de houding dat we Zijn naam uitdragen en eren.

De Kerkenraad kwam in 2024 10 keer bijeen; 1 x per maand m.u.v. de maanden juli en augustus. De Kerkenraad telt 13 leden, vanuit zowel het Heuvelland als Maastricht: 5 diakenen en 7 ouderlingen en 1 predikant. In 2024 was onze predikant ds. Harrie de Reus langdurig (van nov 2023 – december 2024) afwezig vanwege persoonlijke omstandigheden. Een van de diakenen was tijdelijk afwezig om persoonlijke redenen (mei-dec 2024) en een van de ouderlingen nam na 4 jaar en vele eerdere ambtsperiodes afscheid in november 2024. Beide ambten zijn inmiddels weer ingevuld. Tevens vond er in oktober 2024 een wisseling plaats van de voorzitter.

De relatie tussen de Kerkenraad en de kernraden en tussen de Kerkenraad en de diverse taakgroepen, werkgroepen en andere gremia kreeg expliciet aandacht bij het opstellen van een nieuwe Plaatselijke regeling 2025 (zie verder).

Onze onderwerpen

Toekomst van de PGMH

2024 stond grotendeels in het teken van de toekomst van onze gemeente, en de vernieuwingen die daarvoor nodig zijn. *Het Beleidskader 2024 – 2027* stelt dat we een levende, lerende en vierende gemeente willen zijn. Dat betekent omzien naar elkaar, het inzetten van talenten, samen vieren, samen onderweg in verbinding met de mensen om ons heen, aandacht voor jeugd en jongvolwassenen, onderlinge saamhorigheid, diaconie, toeristenpastoraat, sociale veiligheid en natuurlijk het belang van communicatie. Veel van deze thema's kwamen in 2024 expliciet aan bod (zie verder).

We begonnen het jaar met een bezoek van de classis predikant ds. Marco Luijk aan onze Kerkenraad in januari 2024. Hierbij stonden vragen centraal als: wat inspireert ons, wat is het hart van ons gemeente zijn, wat is de rol van onze kerk in de samenleving en hoe zien wij de toekomst van onze gemeente? We gingen daarbij ook kort in op het beroepingsproces, met suggesties als: denk out-of-the-box en wacht niet op een akkoord CCBB maar ga nu al zelf als gemeente aan de slag. En dat hebben we gedaan. Eind 2024 leverde de vertrekkend predikant Harrie de Reus nog een interessant Overdrachtsverslag af, waarin hij niet alleen terugkijkt op 12 jaar PGMH maar ook een blik werpt op de toekomst van onze gemeente onder het motto 'loslaten om verder te komen'. De gedachtes die hij hierin verwoordt zijn uitermate relevant, en vragen om nadere uitwerking in 2025 en daarna.

De uitvoering van ons beleid kwam in 2024 wel wat in het gedrang juist door de langdurige afwezigheid van onze predikant. Hierdoor misten we op sommige momenten de diepgang en reflectie die nodig zijn om een heldere koers te blijven varen. We hebben dit deels kunnen opvangen door de grote inzet van gastpredikanten in zowel Maastricht als het Heuvelland, door het zoeken naar nieuwe vormen van vieren o.a. in overleg met ds. Aafke Zaal en door de inzet van hulppredikant ds. Gerard Nieuwburg. Naast pastorale bezoeken werkte deze laatste samen met het pastoraal team aan de begeleiding van m.n. oudere gemeenteleden en aan een uitvaartprotocol en leidde hij een keer per maand diensten voor ouderen die niet meer op zondagmorgen naar de kerk kunnen komen. De tevredenheid over zijn inzet is groot. M.i.v. oktober 2024 is hij tevens adviseur van de voorzitter van de Kerkenraad, en consulent voor de beroepingscommissie.

Tijdens de afwezigheid van ds. Harrie de Reus was er conform de regels van de PKN (en arbodienst Perspectief) een 2-wekelijks gesprek van hem met de scriba. Tegen het eind van 2024 werd duidelijk dat hij na 12 jaar de gemeente definitief zou verlaten per januari 2025.

Beroepingsprocedure

In aanloop naar een (verwacht) vertrek van de predikant, is er in 2024 gewerkt aan verheldering van de structuur, organisatie en visie van de gemeente, zodat we tijdig klaar zouden staan om een nieuwe predikant te beroepen. Hiertoe zijn de volgende documenten opgesteld, besproken met de gemeente en vastgesteld:

Plaatselijke Regeling 2025. Conform het model van de PKN zijn hierin vastgelegd de samenstelling, taakstelling, werkwijze, vermogensrechtelijke aangelegenheden en besluitvorming en verslaglegging door alle gremia, evenals de onderlinge verbinding tussen de Kerkenraad, de kernraden en de diverse andere gremia.

Profiel van de gemeente, waarin de samenstelling, achtergrond en gewenste toekomst van de gemeente zijn beschreven, evenals de rol van de nieuwe predikant.

Profiel van de predikant, waarin de focus ligt op een predikant die onze gemeente kan inspireren, ondersteunen en begeleiden op weg naar nieuwe vormen van kerkzijn, waarin we niet alleen samen vieren en leren, maar ook open maatschappelijk relevant zijn.

Eind oktober is er een Beroepingscommissie ingesteld. In de commissie hebben zitting 3 leden van de Kerkenraad en 4 overige gemeenteleden, die zowel Maastricht als het Heuvelland vertegenwoordigen. De hulppredikant ds G. Nieuwburg treedt op als consulent. Na een zeer langdurig en moeizaam traject, kwam pas in december 2024 de solvabiliteitsverklaring beschikbaar. Op basis van de financiële analyse van het CCBB mag de gemeente maximaal 1 fte predikant beroepen (de verwachting was lange tijd dat het 1,5 fte zou kunnen zijn). Op 6 januari 2025 is de vacature gepubliceerd.

Overige onderwerpen

Begin 2024 hebben de werkgroepen, taakgroepen, commissies en kernraden voor het eerst een *jaarplan* opgesteld, waarin ze aangeven met welke activiteiten ze zich zoal bezighouden, hoeveel inzet dat vergt en welke (financiële) ondersteuning ze daarvoor nodig hebben. Het opstellen van deze jaarplannen is begeleid door een gemeentelid samen met de scriba, en ze zijn besproken in de Kerkenraad. Begin 2025 vindt de terugkoppeling over de resultaten plaats.

Mede aangezet door de landelijke discussie binnen de PKN, is er gesproken over het thema *Veilige kerk*, en de vraag hoe je daaraan vorm kunt geven binnen onze gemeente. Een kleine groep van gemeenteleden heeft hiertoe een Gedragscode voor vrijwilligers opgesteld, een team van Vertrouwenspersonen ingericht samen met de PKN-gemeentes Maas- en Beekdal, Parkstad en Eijsden, en een Beleidsplan Sociale Veiligheid opgesteld als uitbreiding van het Beleidskader 2024-2027. Het thema Veilige kerk zal eind januari 2025 voor de eerste keer besproken worden met de gemeente.

Met het oog op *transparantie* voor zowel de eigen gemeenteleden als externen, zijn er in 2024 een paar onderwerpen nader uitgewerkt. Zo heeft het team van pastoraal werkers samen met de hulppredikant, een *protocol uitvaarten* opgesteld, dat gestandaardiseerde informatie biedt over mogelijkheden en kosten van uitvaarten in onze kerken, van al dan niet gemeenteleden. In januari 2025 wordt dit protocol vastgesteld. Ook zijn er afspraken vastgelegd over het gedenken van overledenen tijdens de vieringen en op schrift (in memoriam). Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over gedenktekens bij de doop, waaronder een doopbijbel, een doopkaars en een doopcertificaat. Naast deze standaard afspraken is er nog steeds ruimte voor lokale rituelen, die door de jaren heen hun kracht hebben bewezen.

Een laatste onderwerp dat extra aandacht heeft gekregen betreft de *communicatie*. Ook in 2024 verscheen er wekelijks een digitale nieuwsbrief die verstuurd wordt aan alle leden van de gemeente die daar prijs op stellen. Daarnaast verscheen zes keer het magazine Kerkberichten (samen met PKN Eijsden). De Kerkenraad maar zeker ook diverse gemeenteleden leveren kopij hiervoor aan. In 2024 bleek dat de kosten van Kerkberichten erg hoog waren waarop besloten is de externe begeleiding stop te zetten.

Medio 2024 is er een werkgroep Communicatie gestart met als opdracht om de bestaande communicatiemiddelen (nieuwsbrief, Kerkberichten, website, Facebook, flyers / affiches) helderder te positioneren en beter op de doelgroep en op elkaar af te stemmen. Hiervoor is, met beperkte externe hulp, de start gemaakt met een communicatieplan, uitgaande van waarden als open, verbonden en zingevend, en principes als transparant, inclusief, coherent, pluriform en duurzaam. Dit plan zal in 2025 verder worden uitgewerkt, evenals de bijbehorende financiën.

De redactie van de website ligt bij enkele gemeenteleden, die deze bijhouden, opschonen en aanvullen. In 2025 zal de opzet van de website opnieuw worden besproken.

Onze financiën

In 2024 was er – mede met het oog op de beroepingsprocedure veel aandacht voor de financiën van de gemeente. Met name het CvK heeft heel veel werk verzet om aan alle vragen van het CCBB te voldoen. Afgezien van de *Jaarrekening 2023* en de *Begroting 2025*, die beide na inzage bij de gemeente, zijn goedgekeurd door de Kerkenraad, heeft het CvK een *Meerjarenraming 2025-2032* opgesteld, het *Beleggingsstatuut* bijgesteld en de *Beleggingsportefeuille* aangepast conform de nieuwe PKN-eisen. Dit was een zeer arbeidsintensief proces. Als vervolg op opmerkingen van het CCBB m.b.t. het levend geld van de gemeente, was er extra aandacht voor de brief *Actie Kerkbalans 2025*.

Onze activiteiten

Gelukkig was er in 2024 ook ruimte om elkaar op andere wijze te ontmoeten dan enkel tijdens de vieringen. Gezien de geografische spreiding van onze kernen, is de noodzaak tot het organiseren van *fysieke ontmoetingen* extra groot. In 2024 organiseerde de Kerkenraad daarom de volgende bijeenkomsten: een Gemeentevergadering in september 2024 (Plaatselijke Regeling 2025, Profiel gemeente en Profiel predikant), 5 gemeente-brede diensten (7/1 nieuwjaarsdienst en -receptie, 4/2 diaconale viering, 30/3 Paaswake, 8/9 startzondag, 13/10 Taizé viering, 20/10 gezamenlijk dienst en 29/12 Schrift en tafel). Daarnaast vierden we op 15 december 2024 in een vrolijke dienst in Valkenburg, gevolgd door een heerlijke lunch, samen het afscheid van ds. Harrie de Reus.

Op 5 juni 2024 bracht een delegatie van onze gemeente - op initiatief van onze diaconie - een inspiratiebezoek aan het Diaconaal Centrum Pauluskerk in Rotterdam. Aan de hand van een presentatie, film en rondleiding werd duidelijk hoe moeilijk het kan zijn om je weg te vinden en je welkom te voelen in een stad die een 'jungle' is voor mensen die het sociaal, economisch, moreel en spiritueel niet redden. Het centrum bruist van activiteiten (van taallessen tot medische hulp, en van stiltecentrum tot een 2de handswinkel), ondersteund door vaste krachten, stagiaires en vrijwilligers, en gefinancierd door donateurs, kerken en fondsen, En bewust zonder subsidie van de stad Rotterdam! Zeer inspirerend voor ons denken over 'nieuwe vormen van kerk-zijn'.

En natuurlijk zetten we ook in 2024 onze vrijwilligers in het zonnetje, met een gezellige én duurzame middag in Gulpen vol spelletjes, een quiz, een wandeling, heerlijke hapjes en een heerlijke maaltijd van onze partner Brownies en Downies uit Valkenburg. Samen zijn we gemeente, in de ontmoeting leren we elkaar kennen en in de samenwerking kunnen we van elkaar leren en groeien.

Onze relaties

Onze gemeente heeft vele relaties met *organisaties in en om onze kernen*. In Valkenburg met onder meer het Soepcafé en de muziekschool, in Gulpen met 't Gulperhoes en Leven naast de brouwerij, in Vaals met gemeentes net over de grens in Duitsland, en in Maastricht met InnBetween, het internationale studentenpastoraat, en bijv. met de Vrienden van St Jan.

Samen met de *classis* organiseerden we de Classis Roadshow op 4 november in de Kloosterkerk in Valkenburg. Een avond waarop kerkenraden en predikanten van Zuid Limburg bijeenkwamen om samen te spreken over de toekomst van de kerk. Los van de presentatie over werkzaamheden van de classis door classispredikant ds. Marco Luijk, stond de ontmoeting en uitwisseling van (positieve) ervaringen met onderlinge samenwerking centraal. Ook hier werd weer een heerlijke maaltijd bereid door onze partner Brownies en Downies uit Valkenburg.

Tot slot – en van een heel andere orde van grootte - stelden enkele gemeenteleden de genocide in Gaza aan de kaart, en de verantwoordelijkheid die de PKN in deze heeft richting

Israël en het Joodse volk. Deze actie bestond uit verschillende activiteiten: in november 2024 een brief van de Kerkenraad aan de generale synode van de PKN met het verzoek om via een brief aan het Min. van BuZa druk uit te oefenen op de Israëlische overheid om de gewelddadigheden te stoppen. De synode reageerde daarop met een bericht over reeds ingezette acties en de 'onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël'. Zij zagen geen reden tot verdere actie. Parallel ging er echter een oproep naar onze gemeenteleden om zelf een (standaard)brief te schrijven aan het Min. van BuZa. In december werden deze acties gevolgd door een zeer informatieve avond over de mensenrechtensituatie in Gaza. Met name de avond in de St Jan trok ook andere deelnemers van buiten de gemeente, en vormt daarmee een mooi voorbeeld van open kerk zijn en betrokkenheid op de omgeving. Een eerste stap in een nieuwe richting voor onze gemeente?